

Česká společnost v období tzv. normalizace a transformace – životopisná vyprávění **Hana Bortlová, COH ÚSD AV ČR**

Letos zahájený projekt „Česká společnost v období tzv. normalizace a transformace“ (2011–2015) navazuje na předchozí výzkumy Centra orální historie Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, které byly zaměřeny na jednotlivé vrstvy a skupiny obyvatel české a československé společnosti (příslušníci mladé generace, politické elity a disent, dělníci a inteligence), a svým způsobem tak završuje dlouhodobé úsilí a jistého směru bádání v České republice (dvacetiletá existence a využití orální historie).

Projekt má za cíl v syntetizující podobě zmapovat českou a československou společnost v průběhu posledních zhruba čtyřiceti letech a interpretovat vzpomínky členů čtyř sociálních skupin, které, byť z historického pohledu klíčové, jsou v současnosti spíše na okraji badatelského zájmu: jedná se o představitele vyššího hospodářského managementu (1), dále o osoby pracující v agrárním sektoru (2), v oblasti služeb (3) a o příslušníky tzv. silových složek – armáda, bezpečnost a policie, sbor požární ochrany a HZS (4).

Pozornost je soustředěna na každodenní život a chování příslušníků uvedených skupin, na objasnění otázek, jak a proč se uvedené skupiny chovaly v přelomových obdobích, na jejich reflexi normalizačního a posléze i transformačního vývoje. Při realizaci výzkumu a nahrávání rozhovorů využíváme okruhů otázek, které již byly s úspěchem využity v minulých projektech (práce, rodina, volný čas, vztah k veřejné sféře), což dává možnost komparace s předešlými výsledky, na něž se snažíme navázat. Výzkum by měl přispět k rozšíření, prohloubení, konkretizaci a rámcové systematizaci dosavadních analýz o charakteru normalizačního režimu a posléze i demokratické transformace.

Ve své prezentaci seznámím posluchače s dosavadním stavem výzkumu (v září 2011 počítáme s asi třiceti nahranými rozhovory) a s vybranými metodologickými problémy spojenými s orálně-historickým výzkumem těchto skupin (vzorek narátorů, jejich rámcová definice, složitost kontaktování jednotlivých skupin).